

การตลาดของไม้ยูคาลิปตัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

MARKETING OF EUCALYPT TIMBER IN NORTHEAST THAILAND

สันติ สุขสาธิต¹สงคราม ธรรมมิญช¹

Santi Suksard

Songkram Thammincha

ABSTRACT:- The study is aimed at investigating the production and marketing of eucalypt timber in Northeast Thailand. The study indicate that most plantations are privately owned by farmers. The most common practice in plantation establishment is monoculture with 5-year felling cycles. Eucalypt timber are used in chip, pulp, charcoal making and furniture industries. Log prices are determined by bargaining between the middlemen and the farmers. There are 3 selling categories : price by area (2981.60 Baht per rai), price by weight (498.30 Baht per ton) and price per stem (36.55 Baht per stem). The middleman play an important role in marketing system of Eucalypt timber, starting from plantation establishment to wood-based industries.

บทคัดย่อ:- การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการผลิต การตลาด และอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาพบว่า ผู้ปลูกไม้ยูคาลิปตัสมีอาชีพหลักทางด้านเกษตรกรรม นิยมปลูกไม้ยูคาลิปตัสชนิดเดียวล้วนๆ โดยใช้รอบตัดฟัน 5 ปี การขายไม้จะขายผ่านพ่อค้าคนกลางเพื่อนำไปขายต่อยังอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ ชินไม้สับ เฟอร์นิเจอร์ และใช้ไม้แปรรูปเพื่อประดิษฐ์กรรม ราคาไม้ที่ขายจะเป็นราคาต่อไร่ที่ผู้ผลิตและผู้ซื้อพอใจกันทั้งสองฝ่าย ในการขายไม้มีการขาย 3 แบบคือ ขายเป็นไร่ ราคาเฉลี่ย 2981.60 บาทต่อไร่ ขายเป็นน้ำหนักราคาเฉลี่ยตันละ 498.30 บาทต่อตัน และขายเป็นต้น ราคาเฉลี่ย 36.55 บาทต่อต้น พ่อค้าคนกลางจะมีบทบาทสำคัญมากในระบบการตลาดของไม้ยูคาลิปตัส ตั้งแต่การปลูกสร้างสวนป่าไปจนถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ยูคาลิปตัส

คำนำ

ปัจจุบันได้มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสำคัญในการปลูกสร้างสวนป่ากันมากขึ้น โดยเฉพาะการปลูกสร้างสวนป่าไม้โตเร็วซึ่งได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ และมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปลูกสร้างสวนป่าไม้โตเร็วกันมากโดยเฉพาะไม้ยูคาลิปตัส จากการสำรวจของบริษัท ฟินิกซ์ ฟิล์ม แอนด์ เพเพอร์ จำกัด ในช่วงวันที่ 3 เมษายน ถึง 8 พฤษภาคม 2533 พบว่ามีเอกชนปลูกไม้ยูคาลิปตัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด 89,631 ไร่ พื้นที่ปลูกไม้ยูคาลิปตัส ดังกล่าวเกษตรกรส่วนใหญ่เคยใช้ปลูกพืชชนิดอื่นมาก่อน เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าว และ ปอ เป็นต้น ซึ่งมีปัญหาเรื่องดินขาดความอุดมสมบูรณ์เกษตรกรจึงหันมาปลูกไม้ยูคาลิปตัสกันมากขึ้น

¹ ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กทม. 10900

ในการปลูกไม้ยูคาลิปตัส ต้องใช้เวลาประมาณ 5 ปี จึงจะตัดไม้ไปขายได้ เกษตรกรต้องใช้เวลา นานและมีความเสี่ยงต่อการลงทุนสูง ดังนั้นเกษตรกรที่ปลูกไม้ยูคาลิปตัสจำเป็นต้องรู้ถึงความต้องการของ อุตสาหกรรมต่างๆ ที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบในปัจจุบัน ตลอดจนการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่มา รองรับในอนาคต การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาการผลิต การตลาด และอุตสาหกรรมที่ใช้ ไม้ยูคาลิปตัส เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ยูคาลิปตัสมากยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้จากการสำรวจและใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ ปลูกไม้ยูคาลิปตัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ อุดรธานี หนองคาย ศรีสะเกษ และสุรินทร์ จำนวนเกษตรกรที่ทำการ ศึกษาทั้งหมด 160 ราย สัมภาษณ์หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง พ่อค้าคนกลางที่รับซื้อไม้ยูคาลิปตัส และ โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบ สำหรับระยะเวลาในการสำรวจ ทำการสำรวจตั้งแต่ เดือน ตุลาคม 2533 ถึงเดือน เมษายน 2534

ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเผยแพร่ ผลการศึกษาวิจัยของ หน่วยงานราชการ สถาบัน และองค์กรต่างๆ เช่น คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมป่าไม้ และกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

เริ่มจากการตรวจสอบเอกสารและสอบถามผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปลูก และ อุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัส หลังจากนั้นก็ทำการเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- ศึกษาสภาพท้องที่ รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากหน่วยงานของราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปลูก สร้างสวนป่า พ่อค้าคนกลาง และโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัส พร้อมทำการทดสอบแบบ สอบถามกับเอกชนผู้ปลูกไม้ยูคาลิปตัส และทำการแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสม
- ออกสำรวจเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว พร้อมทำการสัมภาษณ์พ่อค้าคน กลาง และโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัส
- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บมาข้างต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บได้จากแบบสอบถามของผู้ปลูกไม้ยูคาลิปตัสมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้มา จำแนกตามหมวดหมู่ และแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับพ่อค้าคนกลางและโรงงาน อุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัส จะใช้วิธีการอธิบายประกอบข้อมูล และวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผลและวิจารณ์

การผลิตของไม้ยูคาลิปตัส

จากการศึกษาพบว่า ผู้ปลูกไม้ยูคาลิปตัส ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 62.50 ประกอบอาชีพหลักทางด้านเกษตรกรรม รองลงมารับราชการร้อยละ 18.75 ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 13.75 และร้อยละ 5.00 เป็นสวนป่าของหมู่บ้านปลูกโดยชาวบ้านในหมู่บ้านนั้นๆ ไม้ที่ขายได้จะนำมาพัฒนาหมู่บ้าน สำหรับเงินทุนที่ใช้ในการปลูกไม้ยูคาลิปตัสพบว่าเกษตรกรใช้ทุนส่วนตัว ถึงร้อยละ 83.75 มีเพียงร้อยละ 16.25 ที่กู้เงินมาปลูกไม้ยูคาลิปตัส แหล่งเงินกู้ที่สำคัญได้แก่ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และนายทุน ในการปลูกไม้ยูคาลิปตัสส่วนมากเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและแนะนำความรู้ในการปลูกการบำรุงดูแลรักษา ตลอดจนตลาดรับซื้อไม้ยูคาลิปตัสจากหน่วยงานของราชการ และเอกชนมีถึงร้อยละ 76.25 มีเพียงร้อยละ 23.75 ที่ไม่ได้รับการส่งเสริม พื้นที่ปลูกไม้ยูคาลิปตัสส่วนมากจะมีขนาดน้อยกว่า 10 ไร่ ซึ่งมีถึงร้อยละ 61.87 รองลงมาที่มีพื้นที่ขนาด 11-100 ไร่ มีร้อยละ 30.00 และพื้นที่ปลูกมากกว่า 100 ไร่ มีเพียงร้อยละ 8-12 จำนวนเกษตรกรที่นิยมปลูกไม้ยูคาลิปตัสชนิดเดียวล้วนๆ มีถึงร้อยละ 78.12 มีเพียงร้อยละ 21.87 ที่ปลูกควบกับพืชเกษตร เช่น ข้าว ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วลิสง มันสำปะหลัง ปอ ส่วนระยะปลูกนั้นส่วนมากเกษตรกรจะใช้ระยะปลูก 2x2 เมตร ถึงร้อยละ 60.37 เนื่องจากได้รับการแนะนำจากผู้ส่งเสริม รองลงมาปลูกระยะ 2x4 เมตร ร้อยละ 9.5 ระยะปลูก 3x3 เมตร ร้อยละ 6.10 ส่วนระยะปลูก 1x1, 1.5x1.5, 1.5x2.5, 1.75x1.75, 2x3, 2.5x3 และ 4x4 เมตร เป็นระยะปลูกที่ใช้กันน้อย สำหรับการตัดฟันไม้ยูคาลิปตัสเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่างๆ ส่วนมากใช้รอบตัดฟัน 5 ปี มีร้อยละ 34.83 รองลงมา 4 ปี ร้อยละ 30.34 3 ปี ร้อยละ 22.47 6 ปี ร้อยละ 8.43 7 ปี ร้อยละ 2.81 และ 8 ปี มีเพียงร้อยละ 1.12 คัดฟันตามความอุดมสมบูรณ์ของดินที่แตกต่างกันไป (ตารางที่ 1)

การตลาดของไม้ยูคาลิปตัส

ปัจจุบันไม้ยูคาลิปตัสเป็นที่ต้องการของตลาดเพราะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้หลายอย่าง เช่น ชั้ไม้สับ เชื้อกระดูก เผาถ่าน เสาเข็ม ฯลฯ การขายไม้ยูคาลิปตัสของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ร้อยละ 76.65 จะขายไม้ผ่านพ่อค้าคนกลางซึ่งมารับซื้อไม้ที่สวนป่าเพื่อนำไม้ไปขายยังแหล่งรับซื้ออีกทอดหนึ่ง สาเหตุที่ขายไม้ให้พ่อค้าคนกลางเพราะพ่อค้าคนกลางให้บริการดี มีถึงร้อยละ 41.33 ซึ่งพ่อค้าคนกลางจะรับผิดชอบหมดทุกอย่าง ตั้งแต่การตัดไม้จนถึงการขนส่งไม้ รองลงมาพ่อค้าคนกลางให้ราคาดีมีร้อยละ 15.56 ความสะดวกเพราะอยู่ใกล้กับพ่อค้าคนกลางร้อยละ 13.77 และเหตุผลอื่นๆ คือ ไม่มีรถที่จะขนส่งไม้ไปขาย ไม่รู้จะขายไม้ให้ใคร รู้จักและเชื่อใจพ่อค้าคนกลาง ไม่มีเวลานำไม้ไปขาย มีข้อผูกพันทางการเงิน ส่วนเกษตรกรนำไม้ไปขายยังแหล่งรับซื้อเองมีเพียงร้อยละ 22.75 โดยใช้รถหลัก หรือสิบล้อ ในการขนส่งไม้ไปขายยังแหล่งรับซื้อ และมีเพียงร้อยละ 0.60 ที่เกษตรกรนำไม้ที่ปลูก

ตารางที่ 1. การผลิตของไม้ยูคาลิปตัส

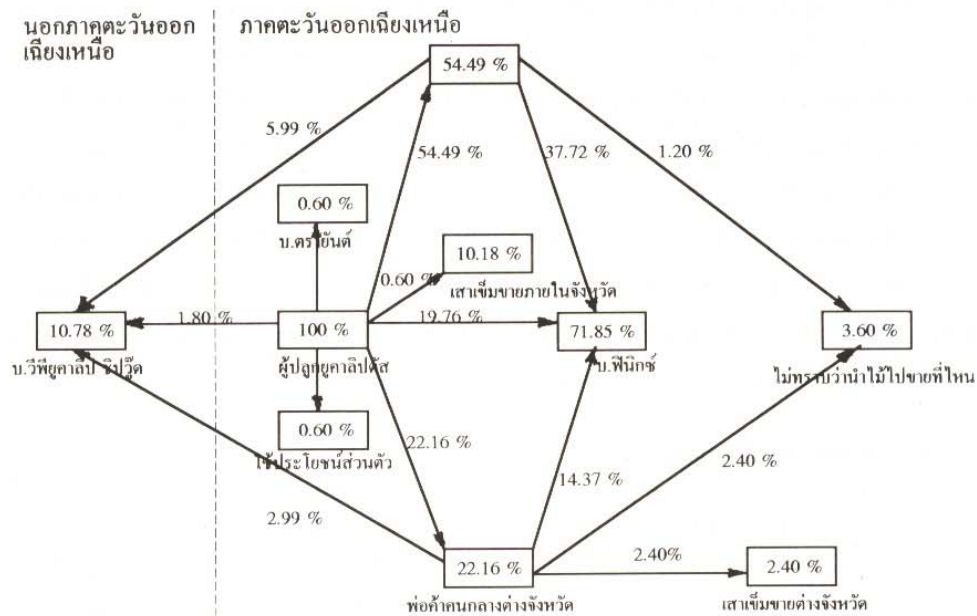
ลำดับที่	ลักษณะของกิจกรรมใหญ่	กิจกรรมย่อย	จำนวน (ร้อยละ)
1	อาชีพหลัก	- เกษตรกร	62.50
		- รับราชการ	18.75
		- ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	13.75
		- อื่น ๆ	5.00
2	แหล่งที่มาของเงินทุน	- ทุนส่วนตัว	83.75
		- กู้	16.25
3	การได้รับการส่งเสริม	- ได้รับ	76.25
		- ไม่ได้รับ	23.75
4	ขนาดพื้นที่ปลูก (ไร่)	- น้อยกว่า 10 ไร่	61.87
		- 11-100 ไร่	30.00
		- มากกว่า 100 ไร่	8.12
5	แหล่งที่มาของกล้าไม้	- เเพาะเอง	6.25
		- ซื้อ	68.12
		- ฟรี	25.62
6	ระบบการปลูก	- ปลูกชนิดเดียวล้วน ๆ	78.12
		- ปลูกควบกับพืชเกษตร	21.87
7	ระยะปลูก (ม.)	- 2 X 2	60.37
		- 2 X 3	4.88
		- 2 X 4	9.15
		- 3 X 3	6.10
		- 4 X 4	4.88
		- อื่น ๆ	14.64
8	รอบตัดฟัน (ปี)	- 3	22.47
		- 4	30.34
		- 5	34.83
		- 6	8.43
		- 7	2.81
		- 8	1.12

มาใช้ประโยชน์ในครัวเรือน (ตารางที่ 2 และภาพที่ 1) ในการขายไม้ของเกษตรกรนั้นก่อนที่จะขายไม้ให้กับพ่อค้าคนกลางหรือแหล่งรับซื้อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.49 เกษตรกรจะทราบราคารับซื้อไม้มาก่อน ส่วนใหญ่จะทราบมาจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท ฟินิกซ์ พัลป์ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด เจ้าหน้าที่ป่าไม้ พ่อค้าคนกลาง และเกษตรกรด้วยกันเอง มีเพียงร้อยละ 22.01 ที่ไม่ทราบราคาไม้ก่อนขาย สำหรับราคาไม้ที่ขายนั้นส่วนมากใช้ราคาต่อรอง ซึ่งเป็นราคาที่เกษตรกรและผู้ซื้อต่อรองราคาจนเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย มีร้อยละ 46.58 ผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดราคา ร้อยละ 35.40 และมีเพียงร้อยละ 18.01 ที่เกษตรกรเป็นผู้กำหนด

ราคา จะเห็นได้ว่าผู้ซื้อมีบทบาทสำคัญในการซื้อไม้ยูคาลิปตัส ส่วนเกษตรกรก็มีโอกาสในการเลือกขายไม้ให้กับผู้ซื้อ เพราะมีผู้รับซื้อไม้มาก ส่วนการขายไม้ของเกษตรกรนั้นมีการตัดไม้ขาย 3 แบบ คือ ตัดหมดทั้งแปลง ตัดเพียงบางส่วน และตัดต้นที่โตได้ขนาดตามความต้องการของผู้ซื้อ จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 61.64 ของเกษตรกรจะตัดไม้ขายทั้งแปลง ตัดต้นที่โตได้ขนาดตามความต้องการของผู้ซื้อ มีร้อยละ 21.38 ซึ่งจะเลือกตัดเฉพาะต้นใหญ่ และร้อยละ 16.98 ที่ตัดไม้เฉพาะบางส่วนออกขายโดยอาจจะตัดขายแถวเว้นแถว หรือตัดเป็นแถบ สำหรับการขายไม้มีการขาย 3 แบบ คือ ขายเป็นเนื้อที่ น้ำหนัก และต้น (ตารางที่ 2) เกษตรกรส่วนใหญ่จะขายไม้แบบเหมาไร่ (ร้อยละ 54.49 ในราคาเฉลี่ยไร่ละ 2,981.60 บาท ที่ขายเป็นน้ำหนัก มีร้อยละ 33.53 โดยราคาเฉลี่ย 498.30 บาทต่อต้น และมีเพียงร้อยละ 11.98 ที่ขายไม้เป็นต้น โดยตัดเฉพาะต้นที่โตได้ขนาดตามความต้องการของผู้ซื้อ ซึ่งมีราคาเฉลี่ย 36.55 บาทต่อต้น

ตารางที่ 2. การตลาดของไม้ยูคาลิปตัส

ลำดับที่	ลักษณะของกิจกรรมใหญ่	กิจกรรมย่อย	จำนวน (ร้อยละ)
1	การขายไม้	- นำไปขายเอง	22.75
		- ขายผ่านพ่อค้าคนกลาง	76.65
		- ใช้ประโยชน์ในครัวเรือน	0.60
2	เหตุผลในการขายไม้ผ่านพ่อค้าคนกลาง	- พ่อค้าคนกลางบริการดี	41.33
		- พ่อค้าคนกลางให้ราคาดี	15.56
		- สะดวกอยู่ใกล้	13.77
		- ไม้รู้จะขายไม้ให้ใคร	5.78
		- ไม่มีมรด	8.44
		- รู้จักพ่อค้าและเชื่อใจ	5.74
		- อื่น ๆ	9.33
3	การทราบราคาไม้ก่อนขาย	- ทราบ	77.99
		- ไม่ทราบ	22.01
4	ผู้กำหนดราคา	- ผู้ปลูก	18.01
		- ผู้ซื้อ	35.40
		- ราคาต่อรอง	46.58
5	การตัดไม้ขาย	- ตัดหมดทั้งแปลง	61.64
		- ตัดเพียงบางส่วน	16.98
		- ตัดต้นที่โตได้ขนาดที่ต้องการ	21.38
6	ลักษณะการขายไม้	- ไร่	54.49
		- ต้น	33.53
		- ต้น	11.98

ภาพที่ 1. ช่องทางการตลาดของไม้ยูคาลิปตัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อุตสาหกรรมใช้ไม้ยูคาลิปตัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. บริษัท พินิจ พัลท์ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด เป็นโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ ตั้งอยู่ที่อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น วัตถุดิบที่ใช้คือ ปอแก้ว หรือปอกระเจา ปอเทือง ฝั และไม้ยูคาลิปตัส คุณภาพของไม้ยูคาลิปตัสที่บริษัทต้องการคือ ไม้มีอายุไม่ต่ำกว่า 4 ปี เส้นผ่าศูนย์กลางไม่ต่ำกว่า 2.5 นิ้ว ไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5-5.0 นิ้ว ต้องยาวท่อนละ 2 เมตร ส่วนไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้วขึ้นไปตัดยาวท่อนละ 1.5 เมตร ต้องลิดตา กิ่ง แขนงออกให้หมด ไม่มีรากติด และไม้ต้องไม่ผุ หรือถูกไฟไหม้ ในปี 2534 บริษัทรับซื้อไม้ยูคาลิปตัสที่โรงงานจากเกษตรกร 2 เขต คือ เกษตรกรในเขตใกล้โรงงาน ราคารับซื้อไม้ยูคาลิปตัสไม่ลอกเปลือก ต้นละ 625 บาท ลอกเปลือกราคาต้นละ 775 บาท และเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลบริษัทจะรับซื้อไม้ในราคาสูงกว่าเพื่อช่วยค่าขนส่ง โดยเกษตรกรนำรถบรรทุกไม้ยูคาลิปตัสไปขอใบรับรองที่จุดตรวจของบริษัท โดยรับซื้อไม้ยูคาลิปตัสที่ไม่ลอกเปลือกในราคาต้นละ 700 บาท และลอกเปลือกราคาต้นละ 850 บาท บริษัทใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบประมาณปีละ 150,000 ต้น

2. บริษัท ไทยเปเปอร์ แฟคตอรี จำกัด ตั้งอยู่ที่ถนนราชสีมา-ปัทมรังษี อำเภอปทุมธานี จังหวัดนครราชสีมา ผลิตชิ้นไม้สับเพื่อส่งออก คุณภาพของไม้ยูคาลิปตัสที่บริษัทต้องการ คือ อายุไม่ต่ำกว่า 4 ปี เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว ขึ้นไป โดยรับซื้อที่โรงงานราคาต้นละ 600 บาท และรับซื้อที่สวนป่าในรัศมีไม่เกิน

250 กิโลเมตรจากโรงงานในราคาไร่ละ 3,000 - 5,000 บาท ปริมาณไม้ยูคาลิปตัสที่ต้องการประมาณปีละ 10,000 ต้น

3. บริษัท ตรายนต์ จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ผลิตถ่านเชิงพาณิชย์ คุณภาพของไม้ยูคาลิปตัสที่ต้องการคือ ไม้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 5 ปี เส้นผ่าศูนย์กลางที่ปลายท่อนไม่ต่ำกว่า 2 นิ้ว โดยรับซื้อที่โรงงานในราคาค้นละ 450 บาท และซื้อเหมาที่สวนไร่ละ 3,000 บาท บริษัทใช้ไม้ยูคาลิปตัสประมาณ 11,000 ต้นต่อปี

4. ห้างหุ้นส่วน สวัสดิ์ลำไย ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นโรงงานผลิตเครื่องเรือน คุณภาพของไม้ที่โรงงานต้องการคือ ไม้อายุ 5 ปีขึ้นไป ไม้ท่อนต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางที่ปลายท่อน 6 นิ้วขึ้นไป ยาว 3 เมตร ราคารับซื้อที่โรงงาน 600-700 บาท/ต้น ขึ้นอยู่กับขนาดของไม้ ปริมาณไม้ยูคาลิปตัสที่ต้องการประมาณปีละ 5,000 ต้น

5. โรงงานแปรรูปโดยใช้เครื่องจักรผลิตลังไม้และเครื่องเรือน ตั้งอยู่ที่อำเภอสหสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ไม้ยูคาลิปตัส มะม่วง จามจุรี และมะขาม เป็นวัตถุดิบ ปริมาณไม้ที่ต้องการต่อปีประมาณ 2,000 ต้น คุณภาพไม้ที่โรงงานต้องการคือ มีขนาดวัดรอบกลางท่อนไม่ต่ำกว่า 80 เซนติเมตร ยาวอย่างน้อย 1.2 เมตร ราคารับซื้อไม้ที่โรงงาน ลูกบาศก์เมตรละ 400 บาท

6. บริษัทรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งมีอยู่ทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นไม้เสาเข็ม ไม้ค้ำยันในการก่อสร้าง ราคาของไม้ขึ้นอยู่กับขนาดของไม้ และการเจรจาต่อรอง

นอกจากอุตสาหกรรมที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีโรงงานที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบอีก 2 โรงคือ บริษัท ไทยวิวัฒน์ จำกัด ตั้งอยู่ที่จังหวัดสุรินทร์ ผลิตชิ้นไม้สับเพื่อส่งออก ใช้ไม้ยูคาลิปตัส เป็นวัตถุดิบประมาณปีละ 135,720 ต้น โรงงานกำลังอยู่ระหว่างการทดลองเดินเครื่อง (ขณะนี้คงผลิตตามปกติแล้ว) ส่วนอีกแห่งหนึ่งคือ บริษัท ฟินิกซ์ พัลฟ์ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด โครงการ 2 ผลิตเยื่อกระดาษใช้ไม้ไผ่และไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบ คาดว่าจะใช้ไม้ไผ่ปีละ 120,000 ต้น ไม้ยูคาลิปตัสปีละ 350,000 ต้น

สรุป

การศึกษารื่องการตลาดของไม้ยูคาลิปตัสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกไม้ยูคาลิปตัส มีอาชีพหลักทางด้านเกษตรกรรม ในการปลูกไม้ยูคาลิปตัสไม่ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตร และเจ้าหน้าที่บริษัท ฟินิกซ์ พัลฟ์ แอนด์ เพเพอร์ จำกัด เป็นต้น พื้นที่ปลูกไม้ยูคาลิปตัสของเกษตรกรส่วนมากมีพื้นที่น้อยกว่า 10 ไร่ นิยมปลูกไม้ยูคาลิปตัสชนิดเดียวล้วนๆ ระยะปลูก 2 x 2 เมตร รอบหมุนเวียน 5 ปี ในการขายไม้ยูคาลิปตัสส่วนมากเกษตรกรขายไม้ผ่านพ่อค้าคนกลาง เพราะให้บริการดี กล่าวคือ พ่อค้าคนกลางจะรับผิดชอบทั้งหมด ตั้งแต่การตัดฟันไม้จนถึงการขนส่งไม้เพื่อนำไปขายต่อยังอุตสาหกรรมทำเยื่อกระดาษ ชิ้นไม้สับ เฟอร์นิเจอร์ และใช้ไม้แปรรูปเพื่อประดิษฐ์กรรม

โดยอุตสาหกรรมดังกล่าวมีการใช้ไม้ยูคาลิปตัสประมาณปีละ 178,000 ตัน ราคาไม้ที่ขายจะเป็นราคาต่อ
 รองที่ผู้ผลิตและผู้ซื้อพอใจกันทั้งสองฝ่าย การขายไม้มี 3 แบบ คือ ขายเป็นไร่ ราคาเฉลี่ย 2981.60 บาท/ไร่
 ตัน ราคาเฉลี่ย 498.30 บาท/ตัน และ ตัน ราคาเฉลี่ย 36.55 บาท/ตัน พ่อค้าคนกลางจะมีบทบาทสำคัญมาก
 ในระบบตลาดของไม้ยูคาลิปตัส การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการผลิต การตลาด และแหล่งรับซื้อของไม้
 ยูคาลิปตัส ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจว่าไม้ที่ปลูกมีแหล่งรับซื้อที่แน่นอน และทราบถึงกลไกทางด้าน
 การตลาดของไม้ยูคาลิปตัส ตลอดจนเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าไม้ยูคาลิปตัส
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- บุญวงศ์ ไทยอุดสาหกรรม. 2532. การปลูกสร้างสวนป่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน : ควบกับการพัฒนาป่าไม้ใน
 ประเทศไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. หน้า 94-114. ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตร
 ศาสตร์.
- สมบุรณ์ คันธโชติ. 2529. ศักยภาพของอุตสาหกรรมไม้ไผ่โตเร็วและไม้ป่าบางชนิด. อนุสารไม้ประดับบางนา 15(3) :
 50-58.
- สันติ สุขสอาด. 2535. การผลิตและการตลาดของไม้ไผ่โตเร็วในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Suksard, S., S. Thammincha and L. Puangchit. 1993. Production and Marketing of MPTS in Northeast
 Thailand. Paper presented at the International Symposium on MPTS for Rural Livelihood. 3-6
 May 1993. Manila, Philippines.